

Право Європейського Союзу: навчальний посібник

У навчальному посібнику наводиться узагальнена інформація про цілі, завдання, принципи Європейського Союзу, систему його органів, механізм створення та застосування юридичних норм на загальноєвропейському рівні. Окремий розділ присвячено питанням адаптації українського законодавства до права Європейського Союзу. За змістом посібник відповідає програмі нормативної навчальної дисципліни “Право Європейського Союзу”.

Для студентів, які навчаються за спеціальностями “Правознавство”, “Міжнародні відносини”, “Політологія”. Книга буде корисною також аспірантам та викладачам вищих навчальних закладів, державним службовцям, всім, хто цікавиться питаннями європейської інтеграції.

Автори — викладачі Донецького юридичного інституту Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Є.О. Дидоренка: *В.М. Бесчастний*, начальник інституту, кандидат наук з державного управління, доцент, заслужений юрист України; *В.П. Філонов*, професор кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук; *О.В. Філонов*, начальник кафедри конституційного та міжнародного права, кандидат юридичних наук, доцент; *В.М. Субботін*, доцент кафедри конституційного та міжнародного права, кандидат історичних наук; *Б.В. Бабін*, доцент кафедри конституційного та міжнародного права, кандидат юридичних наук; *І.В. Кременовська*, старший викладач кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності; *І.Я. Тодоров*, доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Донецького національного університету, доктор історичних наук

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист № 1.4/18-Г-1254 від 31 травня 2008 р.)

Рецензенти: *В.К. Шкарупа*, доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету державної податкової служби України; *А.Є. Шевченко*, доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного та міжнародного права Донецького юридичного інституту Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Є.О. Дидоренка; *О.В. Крапивин*, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Донецького національного університету

П68 **Право Європейського Союзу : навч. посіб. / В.М. Бесчастний, В.П. Філонов, О.В. Філонов, В.М. Субботін та ін. ; за ред. В.М. Бесчастного. — 2-ге вид., стер. — К. : Знання, 2011. — 366 с. — (Вища освіта XXI століття).**

ISBN 978-966-346-854-9 (серія)

ISBN 978-966-346-942-3

У навчальному посібнику наводиться узагальнена інформація про цілі, завдання, принципи Європейського Союзу, систему його органів, механізм створення та застосування юридичних норм на загальноєвропейському рівні. Окремий розділ присвячено питанням адаптації українського законодавства до права Європейського Союзу. За змістом посібник відповідає програмі нормативної навчальної дисципліни “Право Європейського Союзу”.

Для студентів, які навчаються за спеціальностями “Правознавство”, “Міжнародні відносини”, “Політологія”. Книга буде корисною також аспірантам та викладачам вищих навчальних закладів, державним службовцям, всім, хто цікавиться питаннями європейської інтеграції.

УДК 341.17(075.8)

ББК 67.99я73

© В.М. Бесчастний, В.П. Філонов,
О.В. Філонов, В.М. Субботін
та ін. автори, 2010

© Видавництво “Знання”, оформ-
лення, 2011

ISBN 978-966-346-854-9 (серія)

ISBN 978-966-346-942-3

ЗМІСТ

Вступ 9

Розділ 1. ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ ТА СИСТЕМА ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 13

1.1. Європейська інтеграція: передумови, розвиток та концепція 14

1.2. Договірне регулювання європейської інтеграції та створення загальноєвропейських інститутів 21

1.3. Поняття, джерела та структура європейського права. Співвідношення європейського права та права Європейського Союзу 26

1.4. Розвиток інституційної системи Європейського Співтовариства 41

Розділ 2. РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 47

2.1. Склад та порядок формування Ради Європейського Союзу 48

2.2. Повноваження Ради Європейського Союзу	66
2.3. Порядок та способи ухвалення рішень Радою Європейського Союзу	80
Розділ 3. ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА	103
3.1. Правовий статус Європейської Ради в системі органів Європейського Союзу, її відносини з Радою Європейського Союзу	104
3.2. Склад, порядок формування та скликання Європейської Ради.....	121
3.3. Рішення Європейської Ради та порядок їх реалізації	131
Розділ 4. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ.....	142
4.1. Місце Європейського Парламенту в системі органів Європейського Співтовариства	144
4.2. Порядок формування Європейського Парламенту	150
4.3. Функції та повноваження Європейського Парламенту	155
4.4. Структура й організація роботи Європейського Парламенту	165
Розділ 5. ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ.....	185
5.1. Порядок формування Європейської Комісії.....	187
5.2. Склад Європейської Комісії	194
5.3. Організаційна структура Європейської Комісії ...	201
Розділ 6. ОРГАНИ СУДОВОЇ ВЛАДИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	208
6.1. Загальні засади діяльності Європейського Суду Справедливості	209
6.2. Статус та завдання Суду першої інстанції Євро- пейських Співтовариств	221

6.3. Загальні засади діяльності Європейського суду аудиторів. Статус Європейського цивільного трибуналу	227
6.4. Захист прав людини у судових органах Європей- ського Союзу. Співвідношення судових органів Європейського Союзу та Європейського суду з прав людини	235
Розділ 7. ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПРАВО- ОХОРОННІ СТРУКТУРИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	250
7.1. Засади правоохоронного співробітництва в Євро- пейському Союзі. Місце України в європейській взаємодії у сфері боротьби зі злочинністю	251
7.2. Статус та компетенція Європейського поліцей- ського управління	259
7.3. Повноваження та статус Євроюсту	271
Розділ 8. ОСНОВИ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ.....	284
8.1. Характеристика інституту правового статусу людини та громадянина в Європейському Союзі та його джерела.....	285
8.2. Громадянство Європейського Союзу	295
8.3. Основні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Європейському Союзі	302
8.4. Гарантії прав та свобод людини і громадянина в Європейському Союзі.....	313
Розділ 9. АДАПТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНО- ДАВСТВА ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	333
9.1. Політико-правові засади європейської інтеграції України	334

9.2. Інституалізація процесу адаптації українського законодавства до права Європейського Союзу	343
9.3. Стан та перспективи адаптації законодавства України до <i>acquis communautaire</i>	349
Рекомендована література	356

ВСТУП

Сьогодні у світі відбуваються процеси, які тісно пов'язують людей та країни незалежно від місця їх знаходження.

Досягненнями світової цивілізації дедалі переконливіше стають результати інтеграції країн Західної Європи. Звернення західноєвропейських політиків до "європейської ідеї" після Другої світової війни було не новим. Європейські народи належать до різних мовних сімей, релігійних конфесій, систем права, однак спільного у них набагато більше. "Старий світ" є одним з головних осередків людської культури, важливою тенденцією якої можна вважати прагнення до об'єднання. Державні утворення, що охоплювали майже всю західну Європу, створювалися неодноразово. Проте об'єднання, створене на основі військової сили або ідеологічного примусу, не могли бути міцними та довго існувати. У середині XX ст. поряд з формуванням єдиного європейського політичного простору з'явився якісно новий феномен державно-правового життя — європейське право.

Європейське право — це розгалужений комплекс міжнародних і наднаціональних правових норм, що належать до різних галузей права та перебувають у стані інтенсивного розвитку.

Книги, які можуть вас зацікавити



Теорія держави і права.
Підручник. Практикум.
Тести



Логіка для юристів.
Навчальний посібник
для підготовки до
іспитів



Екологічне право
України. Навчальний
посібник для
підготовки до іспитів



Кодекс
адміністративного
судочинства України.
Науково-практичний
коментар

Перейти до галузі права
Європейське право



Перейти на сайт →